

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI I PRACY

z dnia 19 sierpnia 2004 r.

w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie

(j. t.: Dz. U. z 2006 r. Nr 22, poz. 169 oraz z 2011r. Nr 259, poz. 1553)

tekst ujednolicony

Na podstawie art. 45 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 578, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych;
- 2) minimalne wymagania co do wyposażenia innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie;
- 3) warunki dopuszczenia odstępstw od wymagań, o których mowa w pkt 1;
- 4) sposób dokumentowania spełnienia wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych;
- 5) szczegółowe zasady i tryb zaliczania obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów i kategorii;
- 6) tryb sprawowania kontroli nad przestrzeganiem w poszczególnych obiektach wymagań co do wyposażenia i świadczenia usług odpowiadających rodzajowi i kategorii obiektu;
- 7) sposób prowadzenia ewidencji obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

§ 2.

1. Ustala się wymagania co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych, dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich.

2. Wymagania, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 4, dla:

- 1) hoteli i moteli - określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pensjonatów - określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) kempingów (campingów), pól biwakowych - określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) domów wycieczkowych - określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) schronisk młodzieżowych - określa załącznik nr 5 do rozporządzenia;
- 6) schronisk - określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

3. Minimalne wymagania co do wyposażenia innych obiektów, świadczących usługi hotelarskie, o których mowa w art. 35 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

4. Minimalne wymagania co do wyposażenia w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich do potrzeb osób niepełnosprawnych określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

§ 3.

1. Dopuszcza się odstępstwa od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług dla obiektów hotelarskich, z zastrzeżeniem ust. 2, wpisanych do rejestru zabytków lub wykazu zabytków architektury i budownictwa oraz obiektów, których charakter zabytkowy jest oczywisty, jeżeli spełnione zostaną następujące warunki:

- 1) przedsiębiorca ubiegający się o zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadanie kategorii przedstawi opinię wojewódzkiego konserwatora zabytków stwierdzającą, że spełnienie wymagań bez naruszenia zabytkowego charakteru obiektu nie jest możliwe;
- 2) odstępstwo w niewielkim stopniu obniża spełnianie wymagań określonych dla danego rodzaju i kategorii obiektu hotelarskiego, a jest zrekompensowane spełnieniem w wyższym stopniu innych wymagań;
- 3) w materiałach informacyjnych dotyczących obiektu hotelarskiego zostanie zamieszczona informacja o zabytkowym charakterze obiektu i związanych z tym odstępstwach od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług.

2. Dopuszcza się odstępstwa od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług dla pól biwakowych zlokalizowanych na terenie gospodarstw rolnych, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z wody do picia i urządzeń sanitarnych.

§ 4.

1. Spełnianie w obiektach hotelarskich wymagań określonych w art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych dokumentuje się w zakresie wymagań:

1) budowlanych:

- a) przez wszystkie obiekty - książką obiektu budowlanego, o której mowa w art. 64 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.³⁾) przedstawioną do wglądu organowi dokonującemu kontroli lub oceny obiektu budowlanego, w przypadku obiektów budowlanych, w stosunku do których obowiązek posiadania książki obiektu budowlanego istnieje na podstawie tej ustawy oraz
- b) przez obiekty hotelarskie należące odpowiednio do XIV, XVII lub IX kategorii obiektów budowlanych, o ile obiekt budowlany składa się z kilku części, z których każda zostaje zakwalifikowana do określonej kategorii obiektów budowlanych, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane - ostateczną decyzją o pozwoleniu na budowę wraz z zaświadczeniem właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej o dokonanym zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, w stosunku do którego właściwy organ nie wniósł sprzeciwu, lub ostateczną decyzją o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego, a w przypadku obiektów budowlanych wzniesionych przed dniem 1 kwietnia 1995 r., które utraciły

- wymienione dokumenty - opinią rzeczoznawcy budowlanego stwierdzającą bezpieczeństwo użytkowania obiektu budowlanego;
- 2) przeciwpożarowych - opinią właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej;
  - 3) sanitarnych – opinią właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, a w obiektach hotelarskich, które znajdują się na terenie jednostki organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanej lub na terenie administrowanym przez organ podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowany - opinią właściwego miejscowo państwowego inspektora sanitarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

2. Spełnianie w innych obiektach, w których są świadczone usługi hotelarskie, wymagań określonych w art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych dokumentuje się w zakresie wymagań:

- 1) budowlanych - książką obiektu budowlanego, o której mowa w art. 64 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, przedstawioną do wglądu organowi dokonującemu kontroli obiektu budowlanego, w przypadku obiektów budowlanych, w stosunku do których obowiązek posiadania książki obiektu budowlanego istnieje na podstawie tej ustawy, a w przypadku gdy obiekt nie posiada książki obiektu budowlanego – protokołem z kontroli obiektu budowlanego;
- 2) przeciwpożarowych - opinią właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) sanitarnych – opinią właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, a w obiektach, które znajdują się na terenie jednostki organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanej lub na terenie administrowanym przez organ podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowany - opinią właściwego miejscowo państwowego inspektora sanitarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

3. Organ prowadzący ewidencję innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, może w razie wątpliwości co do spełnienia wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych, wezwać osobę świadczącą usługi hotelarskie w tym obiekcie do udokumentowania spełnienia tych wymagań w sposób określony w ust. 2.

§ 5.

1. Zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju oraz nadanie kategorii, a także zmiana i potwierdzenie zaszeregowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadanej kategorii następuje na wniosek przedsiębiorcy podejmującego świadczenie usług hotelarskich w obiekcie hotelarskim.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) nazwę i siedzibę lub nazwisko i imię oraz adres przedsiębiorcy świadczącego usługi hotelarskie w obiekcie objętym wnioskiem;
- 2) Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP) przedsiębiorcy oraz numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) albo numer wpisu do ewidencji działalności gospodarczej - o ile taki posiada;
- 3) nazwę obiektu, jeżeli usługi będą świadczone z użyciem nazwy własnej obiektu;

- 4) określenie położenia obiektu, wraz z podaniem jego adresu, numeru telefonu, a także - o ile obiekt posiada - numeru faksu, adresu poczty elektronicznej oraz adresu strony internetowej;
- 5) liczbę miejsc noclegowych, liczbę jednostek mieszkalnych oraz ich strukturę;
- 6) opis obiektu potwierdzający stopień spełnienia przez ten obiekt wymagań dla rodzaju i kategorii, o które występuje wnioskodawca, w tym o zakresie usług gastronomicznych;
- 7) wskazanie osoby upoważnionej do reprezentowania wnioskodawcy w postępowaniu o ustalenie rodzaju i nadanie kategorii;
- 8) wskazanie zaszeregowania do określonego rodzaju i kategorii, o które występuje wnioskodawca.

3. Do wniosku dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych, o których mowa w § 4 ust. 1;
- 2) dowód wniesienia opłaty przez przedsiębiorcę za dokonanie oceny spełniania przez obiekt hotelarski wymagań, o których mowa w § 2 ust. 1, 2 i 4, w § 3 oraz w § 4 ust. 1.

4. Marszałek województwa może ustalić wzór ankiety, stanowiącej załącznik do wniosku, stwierdzającej stopień spełnienia przez obiekt hotelarski wymagań dla rodzaju i kategorii, o które ubiega się wnioskodawca. W takim przypadku opis obiektu, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, we wniosku nie jest wymagany.

§ 6.

Przed wydaniem decyzji o:

- 1) zaszeregowaniu do rodzaju oraz nadaniu kategorii;
- 2) zmianie zaszeregowania do rodzaju oraz nadanej kategorii;
- 3) potwierdzeniu zaszeregowania do rodzaju oraz nadanej kategorii
- obiekt hotelarski podlega ocenie co do spełnienia wymagań, o których mowa w § 2 ust. 1, 2 i 4, w § 3 oraz w § 4 ust. 1.

§ 7.

W sprawach o zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do rodzaju pole biwakowe stosuje się odpowiednio przepisy § 5 ust. 1-3 i § 6.

§ 8.

1. Organy uprawnione do kontroli obiektów w zakresie spełniania wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych, dokonują kontroli w każdym czasie:

- 1) z urzędu - jeżeli jest to uzasadnione informacjami o zmianie warunków działania lub naruszenia wymagań;
- 2) na wniosek przedsiębiorcy, stowarzyszenia działającego w zakresie turystyki i hotelarstwa lub stowarzyszenia reprezentującego interesy konsumentów.

2. Marszałek województwa dokonuje z urzędu okresowych kontroli obiektów hotelarskich w zakresie spełniania wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług, w tym także usług gastronomicznych, nie rzadziej niż co trzy lata. Kontrole te mogą

obejmować także spełnienie wymagań określonych w art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.

§ 9.

1. Kontroli, o której mowa w § 8, dokonuje się zgodnie z zasadami kontroli przedsiębiorców określonymi w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.⁴⁾).

2. Organ kontrolujący przekazuje odpis protokołu kontroli organowi prowadzącemu ewidencję obiektu.

3. Jeżeli wyniki przeprowadzonej kontroli obiektu hotelarskiego wskazują na to, że zachodzą przesłanki zmiany rodzaju, do którego obiekt został zaszeregowany, lub obniżenia nadanej mu kategorii, marszałek województwa dokonuje ponownej oceny obiektu.

4. Marszałek województwa może odstąpić od ponownej oceny obiektu, o której mowa w ust. 3, jeżeli przedsiębiorca świadczący usługi hotelarskie wyraził zgodę na zmianę rodzaju, do którego obiekt został zaszeregowany, lub obniżenie nadanej mu kategorii.

5. Jeżeli podczas wykonywanych czynności kontrolnych ujawniony został fakt zmiany przedsiębiorcy świadczącego usługi hotelarskie, a przedsiębiorca ten nie wystąpił z wnioskiem do właściwego marszałka województwa o potwierdzenie lub zmianę dotychczasowego zaszeregowania, organ kontrolujący odstępuje od dalszych czynności kontrolnych obiektu i wzywa tego przedsiębiorcę do złożenia wniosku o potwierdzenie lub zmianę zaszeregowania pod rygorem wydania decyzji o uchyleniu zaszeregowania do rodzaju i nadaniu kategorii oraz wykreślenia obiektu z ewidencji obiektów hotelarskich.

§ 10.

1 Nie uważa się za spełnione wymagań, o których mowa w § 2, w odniesieniu do elementów wyposażenia niesprawnych, uszkodzonych, niedostępnych lub nadmiernie zużytych, a także w odniesieniu do usług, których uzyskanie w chwili kontroli lub oceny nie jest możliwe.

2. W przypadku stwierdzenia uchybień, o których mowa w ust. 1, organ upoważniony do kontroli obiektu może wydać przedsiębiorcy zalecenia pokontrolne, z określeniem terminu ich wykonania nieprzekraczającego trzech miesięcy, pod rygorem wszczęcia postępowania w sprawie zmiany zaszeregowania obiektu do rodzaju i kategorii albo wszczęcia postępowania w sprawie uchylenia zaszeregowania obiektu do rodzaju i kategorii.

§ 11.

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766, Nr 153, poz. 902, Nr 163, poz. 981, Nr 171, poz. 1016, Nr 199, poz. 1175, Nr 204, poz. 1195 i Nr 232, poz. 1378.

Po przeprowadzeniu pierwszej kontroli obiektu hotelarskiego, o którym mowa w art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, marszałek województwa wydaje decyzję potwierdzającą zaszeregowanie obiektu, zmieniającą zaszeregowanie lub uchylającą zaszeregowanie do dotychczasowego rodzaju i kategorii.

§ 12.

1. Ewidencja obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, jest prowadzona w formie kartoteki składającej się z kart ewidencyjnych obiektów, oddzielnie dla każdego obiektu.

2. Podstawą założenia karty ewidencyjnej obiektu jest:

- 1) decyzja w sprawie zaszeregowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadania kategorii;
- 2) zgłoszenie innego obiektu, w którym są świadczone usługi hotelarskie.

3. Przedsiębiorca lub rolnik zgłaszający do ewidencji inny obiekt, w którym są świadczone usługi hotelarskie, jest obowiązany podać numer NIP oraz numer wpisu do KRS albo numer wpisu do ewidencji działalności gospodarczej - o ile taki posiada.

4. Założenie karty ewidencyjnej obiektu wpisuje się do wykazu kart ewidencyjnych, oddzielnego dla każdego z rodzajów obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, opatrując wpis datą i podpisem osoby uprawnionej do prowadzenia ewidencji.

5. W ramach ewidencji obiektów hotelarskich prowadzi się wykaz przyrzeczeń zaszeregowania obiektów hotelarskich do odpowiedniego rodzaju i kategorii, zwany dalej „wykazem promes”.

6. Podstawą umieszczenia w wykazie promes, o którym mowa w ust. 5, jest ostateczna decyzja marszałka województwa o przyrzeczeniu zaszeregowania obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii.

7. Dla każdego obiektu, który uzyskał promesę, zakłada się kartę ewidencyjną obiektu posiadającego promesę.

§ 13.

1. Ewidencja obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie jest jawna, z wyjątkiem informacji, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 7.

2. Karty ewidencyjne obiektów mogą być udostępniane do wglądu w obecności osoby uprawnionej do prowadzenia ewidencji.

§ 14.

1. Dokumenty, o których mowa w § 12 ust. 2, powinny być przechowywane łącznie z kartami ewidencyjnymi obiektów, a dokument, o którym mowa w § 12 ust. 6, powinien być przechowywany łącznie z kartami ewidencyjnymi obiektów posiadających promesy.

1. Kartoteka ewidencyjna ani poszczególne karty nie mogą być wynoszone poza miejsce ich przechowywania.

§ 15.

1. Każdy wpis do karty ewidencyjnej obiektu oznacza się numerem wynikającym z kolejności wpisów oraz zaopatruje w datę dokonania wpisu i podpis osoby uprawnionej do prowadzenia ewidencji.

2. W treści wpisu można powołać się na dokument złożony do ewidencji obiektu. Powołane dokumenty uważa się wówczas za objęte treścią wpisu.

3. Wpis w karcie obiektu nie może być wymazywany albo w inny sposób usuwany.

4. Poprawek we wpisie można dokonywać wyłącznie w taki sposób, aby wyrazy poprawione były czytelne.

5. O dokonywanych poprawkach osoba uprawniona do prowadzenia ewidencji sporządza na końcu wpisu adnotację o treści poprawki i jej podstawie, ze wskazaniem miejsca dokonanej poprawki, oraz opatruje adnotację datą i podpisem.

§ 16.

1. Karta ewidencyjna obiektu hotelarskiego zawiera:

- 1) określenie przedsiębiorcy świadczącego usługi hotelarskie wraz z adresem jego siedziby, a w przypadku gdy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna – wraz z adresem miejsca zamieszkania;
- 2) nazwę i adres obiektu;
- 3) określenie rodzaju i kategorii obiektu;
- 4) informację o stałym lub sezonowym charakterze świadczonych usług, wraz z podaniem czasu trwania sezonu;
- 5) opis obiektu zawierający informacje o liczbie miejsc noclegowych, liczbie jednostek mieszkalnych oraz ich strukturze, zakresie świadczonych usług, położeniu obiektu, numerze telefonu, a także - o ile obiekt posiada - numerze faksu, adresie poczty elektronicznej oraz adresie strony internetowej;
- 6) informacje o promesach, decyzjach dotyczących rodzaju i kategorii obiektu oraz o dopuszczonych odstępstwach od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług;
- 7) informacje o przeprowadzonych kontrolach i ocenach spełniania wymagań dla rodzaju i kategorii obiektu hotelarskiego.

2. Karta ewidencyjna innego obiektu, w którym są świadczone usługi hotelarskie, zawiera informacje określone w ust. 1 pkt 1, 2 i 4 oraz informację o liczbie miejsc noclegowych.

3. Karta ewidencyjna obiektu posiadającego promesę zawiera:

- 1) określenie przedsiębiorcy, który zamierza rozpocząć świadczenie usług hotelarskich w obiekcie hotelarskim, wraz z adresem jego siedziby, a w przypadku gdy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna – wraz z adresem miejsca zamieszkania;
- 2) nazwę obiektu, jeżeli usługi będą świadczone z użyciem nazwy własnej obiektu;
- 3) określenie położenia obiektu, wraz z podaniem jego adresu;
- 4) wskazanie rodzaju obiektu hotelarskiego i kategorii, o które zamierza ubiegać się przedsiębiorca, który uzyskał promesę;
- 5) termin ważności promesy.

§ 17.

1. Przedsiębiorca świadczący usługi hotelarskie zgłasza do ewidencji obiektów hotelarskich lub innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, informacje o:

- 1) zaprzestaniu świadczenia usług hotelarskich;
- 2) uzyskaniu decyzji marszałka województwa o zaszeregowaniu obiektu do rodzaju i nadaniu kategorii - w przypadku ewidencji innych obiektów świadczących usługi hotelarskie, prowadzonej przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
- 3) zgłoszeniu obiektu do ewidencji innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, prowadzonej przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – w przypadku ewidencji obiektów hotelarskich prowadzonej przez marszałka województwa, gdy przedsiębiorca wpisany do ewidencji zamierza nadal świadczyć usługi hotelarskie, a nie zamierza już stosować nazwy rodzaju i oznaczenia kategorii obiektu hotelarskiego;
- 4) zmianie działalności sezonowej na stałą lub stałej na sezonową;
- 5) zmianie liczby miejsc noclegowych, liczby jednostek mieszkalnych, zmianie ich struktury, zmianie numeru telefonu, a także - o ile obiekt posiada - o zmianie numeru faksu, adresu poczty elektronicznej oraz adresu strony internetowej;
- 6) zmianie zakresu świadczonych usług, w tym gastronomicznych.

2. Przedsiębiorca świadczący usługi hotelarskie informuje organ prowadzący ewidencję obiektów hotelarskich o zdarzeniach powodujących przejściowo wstrzymanie lub istotne ograniczenie zakresu świadczonych usług. Informacji tych nie uważa się za zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1.

3. Przedsiębiorca lub rolnik świadczący usługi hotelarskie informuje organ prowadzący ewidencję innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, o zdarzeniach powodujących przejściowo wstrzymanie świadczonych usług. Informacji tych nie uważa się za zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1.

§ 18.

1. Organ prowadzący ewidencję obiektów hotelarskich wydaje z urzędu decyzję o uchyleniu zaszeregowania do rodzaju i nadaniu kategorii oraz o wykreśleniu obiektu z ewidencji, jeżeli:

- 1) przedsiębiorca wpisany do ewidencji zaprzestał na okres dłuższy niż rok świadczenia usług hotelarskich;
- 2) przedsiębiorca wpisany do ewidencji poinformował marszałka województwa prowadzącego ewidencję o rezygnacji ze stosowania w obiekcie nazwy rodzaju i oznaczenia kategorii obiektu hotelarskiego;

- 3) przedsiębiorcą świadczącym usługi hotelarskie w obiekcie była jednostka organizacyjna, która uległa likwidacji;
  - 4) przedsiębiorca będący osobą fizyczną zmarł, a jego następcy prawni nie wystąpili z wnioskiem o potwierdzenie lub zmianę zaszeregowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadanej kategorii;
  - 5) przedsiębiorca, który rozpoczął świadczenie usług w obiekcie hotelarskim, posiadającym zaszeregowanie do rodzaju i nadaną kategorię na podstawie decyzji wydanej innemu przedsiębiorcy, nie wystąpił z wnioskiem o potwierdzenie lub zmianę zaszeregowania obiektu w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoczęcia świadczenia usług w obiekcie lub nie wystąpił z takim wnioskiem w terminie 3 miesięcy od dnia zawiadomienia go przez marszałka województwa o obowiązku złożenia wniosku o potwierdzenie lub zmianę zaszeregowania obiektu;
  - 6) obiekt przestał spełniać wymagania sanitarne, przeciwpożarowe lub inne określone odrębnymi przepisami;
  - 7) stan obiektu hotelarskiego uniemożliwia świadczenie usług hotelarskich.
2. Organ prowadzący ewidencję innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, wykreśla z urzędu obiekt z ewidencji, jeżeli:
- 1) przedsiębiorca lub rolnik wpisany do ewidencji zaprzestał na okres dłuższy niż rok świadczenia usług hotelarskich;
  - 2) przedsiębiorcą świadczącym usługi hotelarskie w obiekcie była jednostka organizacyjna, która uległa likwidacji;
  - 3) przedsiębiorca będący osobą fizyczną lub rolnik, świadczący usługi hotelarskie w obiekcie, zmarł;
  - 4) obiekt nie spełnia wymagań sanitarnych, przeciwpożarowych lub innych określonych odrębnymi przepisami;
  - 5) stan obiektu uniemożliwia świadczenie usług hotelarskich.
3. Organ prowadzący ewidencję obiektów hotelarskich wykreśla z urzędu obiekt z wykazu obiektów, które uzyskały promesę, jeżeli:
- 1) przedsiębiorca, któremu udzielono promesy, przed upływem terminu jej ważności nie złożył właściwemu marszałkowi województwa kompletnego wniosku o zaszeregowanie obiektu do odpowiedniego rodzaju i kategorii;
  - 2) przedsiębiorca, któremu udzielono promesy, uzyskał decyzję o zaszeregowaniu obiektu do rodzaju i nadaniu kategorii;
  - 3) przedsiębiorca, któremu udzielono promesy, wystąpił z wnioskiem o wykreślenie z wykazu obiektów, które uzyskały promesę;
  - 4) przedsiębiorca, któremu udzielono promesy, uzyskał decyzję o odmowie zaszeregowania obiektu do rodzaju i nadania kategorii.

§ 19.

Zaszeregowania obiektów hotelarskich dokonane na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1999 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. Nr 10, poz. 87) lub rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. Nr 66, poz. 665 oraz z 2002 r. Nr 142, poz. 1190) zachowują ważność.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UWAGA

§ 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 16 listopada 2011r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 30 listopada 2011r. Nr 259, poz. 1553 stanowią iż:

„§ 2. 1. Do wniosków w postępowaniach o zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju oraz o nadanie kategorii, a także w postępowaniach o zmianę i potwierdzenie zaszeregowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadanej kategorii, złożonych przez przedsiębiorców, a nie rozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Przedsiębiorcy posiadający w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do rodzaju hotel albo motel danej kategorii, dostosują obiekt do wymagań co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług, w tym gastronomicznych, zawartych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, w terminie nie dłuższym niż 2 lata od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

ZAŁĄCZNIKI
ZAŁĄCZNIK Nr 1

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG, W TYM USŁUG GASTRONOMICZNYCH, DLA HOTELI I MOTELI

Lp.	Wymagania	Kategorie										
		*****		****		***		**		*		
		H	M	H	M	H	M	H	M	H	M	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku stanowiącą funkcjonalnie całość, lub zespół budynków wraz z infrastrukturą towarzyszącą	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	I. Zewnętrzne elementy zagospodarowania i urządzenia											
2	Bezpośrednie wejście do hallu recepcyjnego, chronione przed nadmiernym napływem powietrza z zewnątrz	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3	Górna osłona nad głównym wejściem, usytuowanie wejścia we wnęce lub zapewnienie drzwi automatycznie otwieranych lub obrotowych	o	o	o	o	o	o					
4	Górna osłona nad podjazdem do obiektu	o	o	o	o							
5	Oddzielne wejście i wydzielona droga bagażu gości	o	o									
6	Wydzielona droga dostaw Nie dotyczy hoteli *** w zwartej zabudowie miejskiej	o	o	o	o	o	o					
7	Zagospodarowanie otoczenia obiektu obejmujące utwardzoną nawierzchnię dojazdów i dojeżdż, należyte utrzymanie zieleni ozdobnej i izolacyjnej, oświetlenie terenu i oddzielenie części gospodarczej od części dostępnej dla gości	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8	1) zapewnienie miejsca postojowego na czas przyjazdu i odjazdu gości	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	2) zapewnienie strzeżonego parking, strzeżonego garażu, strzeżonego miejsca postojowego lub usługi odwozu/przywozu samochodu na/z strzeżony parking	o		o								
	3) hotele poza zwartą zabudową miejską: zapewnienie parking, garażu lub miejsca postojowego					o		o		o		
	4) zapewnienie strzeżonego parking lub strzeżonego garażu dla wszystkich j.m.		o		o		o		o		o	

II. Instalacje i urządzenia techniczne											
9	W części ogólnodostępnej obejmującej hall recepcyjny, sale gastronomiczne i wielofunkcyjne:										
	1) klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury latem poniżej 24°C, a zimą powyżej 20°C, oraz wilgotność 45-60%	o	o	o	o						
	2) wentylacja mechaniczna zapewniająca wymianę powietrza oraz usuwająca zapachy w całym obiekcie. W salach konferencyjnych hoteli/moteli kategorii ***, o ile są w obiekcie, wymagana jest klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury latem poniżej 24°C, a zimą powyżej 20°C, oraz wilgotność 45-60%					o	o				
	3) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna - nie dotyczy hoteli/moteli, w odniesieniu do których obowiązujące przepisy w okresie dopuszczania do użytkowania nie wymagały spełnienia ww. wymagań. Spełnienie wymagań potwierdza się następującymi dokumentami: ostateczną decyzją o pozwoleniu na budowę wraz z zaświadczeniem właściwego organu administracji architektoniczno – budowlanej o dokonanej zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, w stosunku do którego właściwy organ nie wniósł sprzeciwu, lub ostateczną decyzją o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego, a w przypadku obiektów budowlanych wzniesionych przed dniem 1 kwietnia 1995 r., które utraciły wymienione dokumenty - opinią rzeczoznawcy budowlanego stwierdzającą bezpieczeństwo użytkowania obiektu budowlanego							o	o	o	o
10	W części pobytowej - j.m.:										
	1) klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury latem poniżej 24°C, a zimą powyżej 20°C oraz wilgotność 45-60%. Dotyczy hoteli/moteli kategorii ****, co do których wnioski o zaszeregowanie zostały złożone po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 16 listopada 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w	o	o	o	o						

	<p>sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. Nr .... , poz. ...)</p> <p>2) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna - nie dotyczy hoteli/moteli, w odniesieniu do których obowiązujące przepisy w okresie dopuszczania do użytkowania nie wymagały spełnienia ww. wymagań.</p> <p>Spełnienie wymagań potwierdza się następującymi dokumentami: ostateczną decyzją o pozwoleniu na budowę wraz z zaświadczeniem właściwego organu administracji architektoniczno – budowlanej o dokonanej zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, w stosunku do którego właściwy organ nie wniósł sprzeciwu, lub ostateczną decyzją o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego, a w przypadku obiektów budowlanych wzniesionych przed dniem 1 kwietnia 1995 r., które utraciły wymienione dokumenty - opinią rzeczoznawcy budowlanego stwierdzającą bezpieczeństwo użytkowania obiektu budowlanego</p>										
11	<p>Wentylacja mechaniczna wyciągowa w w.h.s.</p> <p>Dla kategorii** i * dopuszcza się wentylację grawitacyjną, przy centralnym zaopatrzeniu w ciepłą wodę, w w.h.s. z oknem lub przy kubaturze kabin ustępowych przekraczającej 6,5 m³</p>	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12	Ogrzewanie w całym obiekcie lub w części nieklimatyzowanej	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13	Instalacja sanitarna: zimna i ciepła woda przez całą dobę	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14	Oświetlenie dostosowane do charakteru pomieszczeń	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15	Telefon i faks dostępny dla gości w recepcji - w przypadku wyposażenia recepcji w faks	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
16	Dostęp do internetu w jednostkach mieszkalnych lub na odrębnych stanowiskach	o	o	o	o	o	o	o			
17	Instalacja umożliwiająca odbiór programów radiowych i telewizyjnych	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
18	Dźwigi osobowe lub schody ruchome w obiektach:										
	1) poniżej kondygnacji 0, o ile są tam usytuowane pomieszczenia usługowe (np. garaże, zespół odnowy biologicznej)	o	o								
	2) powyżej 1 kondygnacji w części przeznaczony dla gości	o	o								

	3) powyżej 2 kondygnacji w części przeznaczony dla gości			o	o						
	4) powyżej 3 kondygnacji w części przeznaczony dla gości					o	o				
	5) powyżej 4 kondygnacji w części przeznaczony dla gości							o	o	o	o
19	Oddzielny dźwig towarowo - osobowy, o ile wymagany jest dźwig osobowy. Nie dotyczy hoteli/moteli **** posiadających do 50 j.m.	o	o	o	o						
20	Dwustronne zasilanie energetyczne lub awaryjny agregat prądowórczy w obiektach powyżej: 1) 150 j.m. 2) 200 j.m. 3) 300 j.m.										
		o	o								
				o	o						
						o	o				
	III. Podstawowe elementy dotyczące funkcji, programu obsługowego i użyteczności obiektu										
21	Hall recepcyjny wielofunkcyjny: 1) w obiektach do 50 j.m. - o powierzchni minimum (w m ²) 2) w obiektach powyżej 50 j.m. - o powierzchni dodatkowej (w m ²) dla każdej j.m. powyżej 50 j.m.										
		50	50	30	30	20	20	20	20	10	10
		0,8	0,8	0,5	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
22	Zespół higieniczno-sanitarny przy części ogólnodostępnej Wyposażenie minimum: 1) umywalki z blatem lub półką 2) lustro nad każdą umywalką, z górnym lub bocznym oświetleniem 3) dozownik z płynnym mydłem 4) pojemnik na papier i odpady 5) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku 6) wieszaki ścienne, również w kabinach WC										
		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

	7) WC (w obiektach kategorii *** - ***** oddzielne dla kobiet i mężczyzn)	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	8) pisuar w WC męskim, gdy są WC oddzielne dla kobiet i mężczyzn	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	IV. Część mieszkalna										
23	Powierzchnia mieszkalna pokoju w m ² (nie obejmuje wyodrębnionych w.h.s., przedpokojów, aneksów barowych, loggii itp.):										
	1) pokój 1-osobowy	14	14	12	12	10	10	9	9	8	8
	2) pokój 2-osobowy	18	18	16	16	14	14	12	12	10	10
	3) pokój 3-osobowy					16	16	15	15	14	14
	4) pokój 4-osobowy							18	18	16	16
	5) pokój większy niż 4-osobowy – powierzchnia pokoju 4 - osobowego plus dodatkowo w m ² na każdą następną osobę.							4,5	4,5	4	4
	W obiektach * - *** , które powstały w oparciu o przepisy obowiązujące do dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz. 140, z późn. zm.) dopuszcza się odstępstwo do 10% powierzchni mieszkalnej pokoju, zrekompensowane powierzchnią pozostałych części j.m. i funkcjonalnością umeblowania.										
24	Jednostka apartamentowa obejmująca co najmniej: salon o powierzchni co najmniej 25 m ² , sypialnię z łazienką, część wejściową pomocniczą z wydzielonym dodatkowo WC	o	o	o	o						
25	Wyznaczone jednostki mieszkalne dla palących	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	1. Wyposażenie jednostki mieszkalnej w meble i elementy uzupełniające										
26	Zestaw wyposażenia meblowego - w obiektach *** - ***** - jednolity komplet; - w obiektach * i ** dopuszcza się meble wielofunkcyjne, z wyjątkiem łóżek:										
	1) łóżko jednoosobowe o wymiarach co najmniej 90x200cm	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	2) łóżko dwuosobowe o wymiarach co najmniej 140x200cm	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

	3) nocny stolik lub półka przy każdym miejscu do spania	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	4) szafa lub wnęka garderobiana, co najmniej 3 wieszaki na osobę	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	5) biurko lub stół	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	6) bagażnik	o	o	o	o	o	o				
	7 a) krzesło jedno na pokój	o	o	o	o						
	b) krzesło lub inny mebel do siedzenia (1 miejsce na osobę, lecz nie mniej niż dwa na pokój)					o	o	o	o	o	o
	8) fotele wypoczynkowe co najmniej 2 lub kanapa (jeden fotel w pokojach jednoosobowych)	o	o	o	o						
	9) stolik	o	o	o	o						
	10) lustro	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	11) wieszak ścienny na wierzchnią odzież	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
27	Oświetlenie i gniazdka elektryczne:										
	1) lampka nocna przy każdym miejscu do spania umożliwiająca czytanie w pozycji leżącej	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	2) lampa oświetlająca miejsce do pracy (stół lub biurko)	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	3) oświetlenie ogólne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	4) bezpośredni i łatwy dostęp do co najmniej jednego wolnego gniazdka elektrycznego przy miejscu do pracy (stół lub biurko)	o	o	o	o	o					
	5) dostęp do co najmniej jednego wolnego gniazdka elektrycznego						o	o	o	o	
28	Wyposażenie uzupełniające każdej j.m.:										
	1) telefon	o	o	o	o	o					
	2) instalacja umożliwiająca odbiór programów radiowych	o	o	o	o	o	o	o			
	3) instalacja umożliwiająca odbiór programów telewizyjnych	o	o	o	o	o					
	4) wykładzina dywanowa w całej j.m., dywan lub dywanik przy wszystkich łóżkach	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

	5) firany, żaluzje lub rolety przepuszczające światło Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	6) zasłony, rolety lub żaluzje okienne zaciemniające Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	7) materiały informacyjne dotyczące bezpieczeństwa gości (również w języku angielskim) oraz usług hotelu/motelu	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	8) hotelowe/motelowe materiały piśmiennicze	o	o	o	o	o					
	9) popielniczka w j.m. wyznaczonych dla palących	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	10) zestaw do czyszczenia odzieży, obuwia oraz igielnik,	o	o	o	o	o					
	11) torba na bieliznę gościa zleconą do prania	o	o	o	o	o					
	12) kosz na śmieci co najmniej trudno zapalny w pokojach bez w.h.s.						o	o	o	o	
	13) sejf	o	o								
	14) minibar lub lodówka	o	o	o	o						
	15) woda butelkowana w ilości odpowiadającej liczbie osób w pokoju	o	o	o	o	o					
	16) szklanki lub inne naczynia do picia w ilości odpowiadającej liczbie osób w pokoju	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	2. Urządzenia i wyposażenie węzłów higieniczno-sanitarnych przy jednostkach mieszkalnych										
29	Wyposażenie podstawowe:										
	1) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	2) umywalka z blatem lub półką, z bocznym lub górnym oświetleniem	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	3) WC	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
30	Wyposażenie uzupełniające:										
	1) osłona wanny lub natrysku	o	o	o	o	o	o				

	2) dywanik przy wannie (kabinie natryskowej)	o	o	o	o	o	o				
	3) mydelniczka, papiernica, wieszaki ściennie, wieszaki na ręczniki, uchwyty przy wannie i natrysku	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	5) gniazdko elektryczne z osłoną	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	6) suszarka do włosów	o	o	o	o						
	7) waga osobowa	o	o								
	8) pojemnik na śmieci co najmniej trudno zapalny	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	9) telefon	o	o								
	10) zestaw minimum dla jednej osoby:										
	a) mydło toaletowe lub dozownik z płynnym mydłem	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	b) ręcznik	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	c) ręcznik kąpielowy	o	o	o	o	o					
	d) płaszcz kąpielowy	o	o								
	e) szklanka lub kubeczek jednorazowy	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	f) torba higieniczna	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
31	Procent pokoi z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym. W obiektach nowo budowanych - 100% bez względu na kategorię obiektu.	100	100	100	100	100	100	50	50	25	10
32	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne w części pobytowej										
	1) liczba miejsc noclegowych w pokojach bez w.h.s. na jedno urządzenie:										
	a) umywalka z blatem lub półką							5	5	5	5
	b) wanna z baterią i prysznicem lub kabina natryskowa							10	10	15	15
	c) WC z umywalkami (co najmniej jeden osobny dla kobiet i jeden osobny dla mężczyzn)							15	15	20	20
	2) wyposażenie dodatkowe:										

	a) lustro							o	o	o	o
	b) dozownik z płynnym mydłem							o	o	o	o
	c) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku							o	o	o	o
	d) pojemnik co najmniej trudno zapalny na papier i odpady							o	o	o	o
	e) wieszaki ściennie							o	o	o	o
	V. Oferta usług podstawowych i uzupełniających										
33	Zapewnienie sprzedaży gościom gorących napojów przez całą dobę	o	o	o	o						
34	Zapewnienie gościom sprzedaży gorących napojów przez całą dobę; dopuszcza się zamiennie sprzedaż z automatów i sprzedaż w recepcji lub dostępność kawy i herbaty w pokojach					o	o	o	o	o	o
35	Budzenie	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
36	Podawanie posiłków do j.m. - room- service czynny przez co najmniej 18 godz. na dobę	o	o	o	o	o	o				
37	Usługa bagażowa przez całą dobę	o	o	o	o						
38	Przechowywanie bagażu gości, także przed zajęciem i po zwolnieniu pokoju, a także przechowywanie pieniędzy i przedmiotów wartościowych gości - czynne całą dobę	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
39	Kwiaciarnia lub możliwość dostarczenia kwiatów	o		o							
40	Akceptacja kart płatniczych Dla hoteli/moteli * i ** obowiązek akceptacji kart płatniczych powstaje w obiektach posiadających powyżej 50 j.m.	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
41	Sprzedaż lub udostępnianie prasy codziennej	o	o	o	o						
42	Sprzedaż kosmetyków, środków higieny osobistej	o	o	o	o	o	o				
43	Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, możliwość skorzystania z apteczki i przywołania pomocy medycznej; personel recepcji przeszkolony w pomocy przedlekarskiej	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

44	Usługi gastronomiczne:										
	1) restauracja - dopuszcza się w hotelu/motelu kategorii *** brak restauracji, jeżeli w odległości do 500 m od obiektu znajduje się restauracja	o	o	o	o	o	o				
	2) aperitif -bar lub bar kawowy	o	o	o	o	o	o	o	o		
	3) podawanie śniadań	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
45	Zespół sal wielofunkcyjnych, dostosowanych do charakteru obiektu - konferencyjnych, klubowych, szkoleniowych itp.	o		o							
46	Zespół odnowy biologicznej: basen kąpielowy, sauna, siłownia, solarium, masaże i inne usługi rekreacyjne – co najmniej dwa rodzaje usług	o	o	o	o						
47	Sala klubowa z telewizorem Nie dotyczy obiektów, które posiadają sale wielofunkcyjne.					o	o				
48	Możliwość oglądania telewizji w miejscu ogólnodostępnym. Nie dotyczy obiektów posiadających możliwość odbioru programów telewizyjnych we wszystkich j.m.							o	o	o	o
49	Pranie, prasowanie i czyszczenie bielizny i odzieży gości	o	o	o	o	o	o				
50	Zmiana pościeli i ręczników:										
	1) codziennie lub na życzenie gości	o	o	o	o						
	2) co trzy dni lub na życzenie gości					o	o	o	o	o	o
51	Sprzątanie j. m. codziennie lub na życzenie gościa	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	VI. Inne										
52	Jednolity ubiór dla poszczególnych służb hotelowych	o	o	o	o	o	o				

Objaśnienie znaków i skrótów:

- H - hotel
- M - motel
- * - kategoria jedna gwiazdka
- ** - kategoria dwie gwiazdki
- *** - kategoria trzy gwiazdki
- **** - kategoria cztery gwiazdki
- ***** - kategoria pięć gwiazdek
- o - wymaganie obowiązuje
- j. m. - jednostka mieszkalna
- w. h. s. - węzeł higieniczno-sanitarny.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG, W TYM USŁUG GASTRONOMICZNYCH, DLA PENSJONATÓW

Lp.	Wymagania	Kategorie				
		*****	****	***	**	*
1	2	3	4	5	6	7
1	<p>Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku wraz z infrastrukturą towarzyszącą.</p> <p>Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku.</p> <p>Dopuszcza się usytuowanie części mieszkalnej w odrębnych pawilonach, pod warunkiem należytego informowania klientów</p>	o	o			
				o	o	o
	I. Zewnętrzne elementy zagospodarowania i urządzenia					
2	Bezpośrednie wejście do hallu recepcyjnego, chronione przed nadmiernym napływem powietrza z zewnątrz	o	o	o		
3	Wydzielona droga dostaw	o	o			
4	Zagospodarowanie otoczenia obiektu obejmujące utwardzoną nawierzchnię dojazdów i dojeżdż, należyte utrzymanie zieleni ozdobnej i izolacyjnej, oraz oświetlenie dojeżdż i dojazdu	o	o	o	o	o
5	Strzeżone garaże lub strzeżone parkingi. Nie dotyczy pensjonatów zlokalizowanych w zwartej zabudowie miejskiej, w których należy zapewnić miejsce postojowe na czas przyjazdu i odjazdu gości.	o	o			
	II. Instalacje i urządzenia techniczne					
6	Klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające właściwą wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18-21 °C i wilgotność 45-60 % w części ogólnodostępnej obejmującej hall recepcyjny, sale gastronomiczne i wielofunkcyjne	o	o			
7	W części pobytowej - j.m.: - klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18-21°, wilgotność 45-60 %	o				
8	Wentylacja:					
	1) mechaniczna wyciągowa w w.h.s.; w obiektach** i* dopuszcza się wentylację grawitacyjną w w.h.s. z oknem lub przy kubaturze kabin ustępowych przekraczającej 6,5 m ³	o	o	o	o	o
	2) mechaniczna ¹⁾ w części ogólnodostępnej			o	o	
	3) mechaniczna ¹⁾ lub grawitacyjna w części ogólnodostępnej					o
9	Ogrzewanie w całym obiekcie lub w części nieklimatyzowanej		o	o	o	o
10	Instalacja sanitarna: zimna i ciepła woda przez całą dobę	o	o	o	o	o
11	Oświetlenie dostosowane do charakteru pomieszczeń	o	o	o	o	o

12	Telefon i faks dostępny dla gości w recepcji	☐	☐	☐	☐	☐
13	Instalacja radiowo-telewizyjna przystosowana do odbioru programów lokalnych i satelitarnych	☐	☐	☐		
14	Dzwigi osobowe w obiektach:					
	1) poniżej kondygnacji 0, o ile są tam usytuowane pomieszczenia usługowe (np. garaże, zespół odnowy biologicznej)	☐				
	2) powyżej 1 kondygnacji mieszkalnej w części przeznaczonej dla gości	☐				
	3) powyżej 2 kondygnacji mieszkalnej w części przeznaczonej dla gości		☐			
	4) powyżej 3 kondygnacji mieszkalnej w części przeznaczonej dla gości			☐		
	5) powyżej 4 kondygnacji mieszkalnej w części przeznaczonej dla gości				☐	☐
15	Dwustronne zasilanie energetyczne lub awaryjny agregat prądowłórczy w obiektach powyżej:					
	1) 150 j.m.	☐				
	2) 200 j.m.		☐			
	3) 300 j.m.			☐		
	III. Podstawowe elementy dotyczące funkcji, programu obsługowego i użytkowości obiektu					
16	Hall recepcyjny wielofunkcyjny o powierzchni minimum (w m ²)	30	25	20	15	10
17	Zespół higieniczno-sanitarny przy zespole ogólnodostępnym, dostosowany do liczby miejsc gastronomicznych, i w salach wielofunkcyjnych. Wyposażenie minimum:					
	1) umywalki z blatem lub z półką	☐	☐	☐	☐	☐
	2) lustro nad każdą umywalką, z oświetleniem górnym lub bocznym	☐	☐	☐	☐	☐
	3) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku	☐	☐	☐	☐	☐
	4) pojemnik niepalny na papier i odpady	☐	☐	☐	☐	☐
	5) dozownik do płynnego mydła	☐	☐	☐	☐	☐
	6) wieszaki ściennie	☐	☐	☐	☐	☐
	7) WC	☐	☐	☐	☐	☐
	8) pisuar w WC męskim	☐	☐	☐	☐	☐
	IV. Część mieszkalna					
18	Powierzchnia mieszkalna pokoju w m ² (nie obejmuje wyodrębnionych w.h.s., przedpokojów, aneksów barowych, loggii itp.):	☐	☐	☐	☐	☐
	1) pokój 1-osobowy	14	12	10	9	8
	2) pokój 2-osobowy	18	16	14	12	10
	3) pokój 3-osobowy			16	15	14

	4) pokój 4-osobowy				18	16
	5) pokój większy niż 4-osobowy - powierzchnia 4-osobowego plus dodatkowo w m ² na każdą następną osobę Dopuszcza się odstępstwa powierzchni pokoju nieprzekraczające 10 %, jeżeli są zrekompensowane odpowiednio większą powierzchnią pozostałych części j.m. i funkcjonalnością umeblowania				4	4
19	Jednostka apartamentowa obejmująca co najmniej: salon o powierzchni minimum 25 m ² , sypialnię z łazienką, część wejściową z wydzielonym dodatkowo w.h.s.	o				
	1. Wyposażenie jednostki mieszkalnej w meble i elementy uzupełniające					
20	Zestaw wyposażenia meblowego - w kategorii*** -***** wymagane są jednolite komplety mebli:					
	1) łóżko jednoosobowe o wymiarach min. 90x200 cm	o	o	o	o	o
	2) łóżko dwuosobowe o wymiarach min. 140x200 cm	o	o	o	o	o
	3) nocny stolik lub półka przy każdym miejscu do spania	o	o	o	o	o
	4) szafa garderobiana lub zabudowana wnęka, minimum 5 wieszaków na osobę	o	o	o	o	o
	5) biurko lub stół	o	o	o	o	o
	6) bagażnik	o	o	o	o	o
	7a) krzesło jedno na pokój	o	o			
	7b) krzesło lub inny mebel do siedzenia (1 miejsce na osobę, lecz nie mniej niż dwa na pokój)			o	o	o
	8) stolik okolicznościowy	o	o			
	9) fotele wypoczynkowe min. 2 lub kanapa (jeden fotel w pokojach jednoosobowych)	o	o			
	10) lustro	o	o	o	o	o
	11) wieszak ścienny na wierzchnią odzież	o	o	o	o	o
21	Oświetlenie:					
	1) lampka nocna przy każdym miejscu do spania umożliwiającą czytanie w pozycji leżącej	o	o	o	o	o
	2) lampa do pracy przy stole lub biurku	o	o	o	o	
	3) oświetlenie ogólne	o	o	o	o	o
22	Wyposażenie uzupełniające każdej j.m.:					
	1) telefon	o	o			
	2) telewizor	o	o	o		
	3) możliwość odbioru programów radiowych	o	o	o	o	
	4) dywan lub wykładzina dywanowa	o	o	o		
	5) co najmniej dywanik przy łóżku				o	o
	6) firany lub żaluzje lub rolety	o	o	o	o	o

	przepuszczające światło ²⁾					
	7) zasłony lub rolety lub żaluzje okienne zaciemniające ²⁾	☐	☐	☐	☐	☐
	8) elementy dekoracyjne	☐	☐	☐	☐	
	9) informacje dotyczące usług i bezpieczeństwa gości	☐	☐	☐		
	10) popielniczka w pokojach dla palących	☐	☐	☐	☐	☐
	11) zestaw do czyszczenia odzieży, obuwia oraz igielnik	☐	☐	☐		
	12) torba na bieliznę gościa zleconą do prania	☐				
	13) kosz niepalny na śmieci w j.m. bez w.h.s.			☐	☐	☐
	2. Urządzenia i wyposażenie węzłów higieniczno-sanitarnych przy jednostkach mieszkalnych					
23	Wyposażenie podstawowe:					
	1) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa	☐	☐	☐	☐	☐
	2) umywalka z blatem lub półką	☐	☐	☐	☐	☐
	3) WC	☐	☐	☐	☐	☐
24	Wyposażenie uzupełniające:					
	1) osłona wanny lub natrysku	☐	☐	☐	☐	
	2) dywanik przy wannie (kabinie natryskowej)	☐	☐	☐		
	3) mydelniczka, papiernica, haczyki, wieszaki na ręczniki, uchwyty przy wannie i natrysku	☐	☐	☐	☐	☐
	4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem	☐	☐	☐	☐	☐
	5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną	☐	☐	☐	☐	☐
	6) suszarka do włosów	☐	☐			
	7) waga osobowa	☐				
	8) pojemnik na śmieci niepalny lub trudno palny	☐	☐	☐	☐	☐
	9) zestaw minimum dla jednej osoby:					
	a) mydełko toaletowe lub dozownik mydła	☐	☐	☐	☐	☐
	b) ręcznik	☐	☐	☐	☐	☐
	c) ręcznik kąpielowy	☐	☐	☐		
	d) płaszcz kąpielowy	☐				
	e) szklanka	☐	☐	☐	☐	☐
	f) torba higieniczna	☐	☐	☐	☐	☐
25	Procent pokoi z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym	100	100	50	25	0
26	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne w części pobytovej (liczba miejsc noclegowych w pokojach (bez w.h.s. na jedno urządzenie):					
	1) umywalka z blatem lub półką			5	5	5

	2) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa			10	10	15
	3) WC z umywalkami (minimum jeden osobny dla kobiet i jeden osobny dla mężczyzn)			10	15	20
27	Wyposażenie dodatkowe:					
	1) lustro z oświetleniem górnym lub bocznym			o	o	o
	2) dozownik płynnego mydła			o	o	o
	3) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku			o	o	o
	4) pojemnik na papier i odpady			o	o	o
	5) wieszaki ścienne			o	o	o
	V. Oferta usług podstawowych i uzupełniających					
28	Zapewnienie gościom gorących napojów przez całą dobę; dopuszcza się zamiennie sprzedaż z automatów i sprzedaż w recepcji	o	o	o	o	o
29	Budzenie	o	o	o	o	o
30	Usługa bagażowa	o	o	o		
31	Przechowywanie bagażu, pieniędzy i przedmiotów wartościowych gości	o	o	o	o	o
32	Akceptacja kart płatniczych	o	o	o		
33	Dostarczanie prasy na życzenie gości	o	o			
34	Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach - apteczka, personel przeszkolony w zakresie pomocy przedlekarskiej, przywołanie pomocy lekarskiej	o	o	o	o	o
35	Podawanie posiłków do j.m. - room-service czynny przez:					
	1) całą dobę	o	o			
	2) minimum 12 godzin			o		
36	Usługi gastronomiczne:					
	1) podawanie przynajmniej dwóch posiłków dziennie (śniadań, obiadów, kolacji, obiadokolacji); w obiektach* -*** można ograniczyć do podawania śniadania i obiadokolacji o ustalonych porach, w jadalni	o	o	o	o	o
	2) aperitif - bar, bar kawowy lub sala klubowa z podawaniem napojów na życzenie gości	o	o	o		
	3) podawanie śniadań do pokoju na życzenie gości	o	o	o		
37	Usługi rekreacyjne w obiektach zlokalizowanych w miejscowościach wypoczynkowo-rekreacyjnych i rejonach niezurbanizowanych o dużych walorach przyrodniczych:					
	1) przechowywanie sprzętu rekreacyjnego	o	o	o	o	
	2) zespół odnowy biologicznej (np. basen, sauna, siłownia, solarium, masaże - minimum dwa rodzaje usług); w obiektach***** wymagany także w pozostałych miejscowościach	o	o	o		

38	Możliwość oglądania telewizji w miejscu ogólnodostępnym				o	o
39	Pranie, prasowanie i czyszczenie bielizny i odzieży gości	o				
40	Pralka lub możliwość prania rzeczy gości		o	o	o	o
41	Zmiana pościeli i ręczników:					
	1) codziennie lub na życzenie gości	o	o			
	2) co trzy dni lub częściej na życzenie gości			o	o	o
	VI. Inne					
42	Jednolity ubiór dla poszczególnych służb	o	o	o		

Objaśnienia znaków i skrótów:

* kategoria jedna gwiazdka

** kategoria dwie gwiazdki

*** kategoria trzy gwiazdki

**** kategoria cztery gwiazdki

***** kategoria pięć gwiazdek

o - wymaganie obowiązuje

j.m. - jednostka mieszkalna

w.h.s. - węzeł higieniczno-sanitarny

1) Wentylacja mechaniczna powinna zapewniać wymianę powietrza zgodnie z Polską Normą oraz usuwanie zapachów w całym obiekcie.

2) Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA KEMPINGÓW (CAMPINGÓW) I PÓL BIWAKOWYCH

Lp.	Wymagania	Kategorie kempingów (campingów)				Pola biwakowe
		****	***	**	*	
1	2	3	4	5	6	7
	I. Zabezpieczenie terenu					
1	Ogrodzenie terenu	o	o	o	o	o ¹⁾
2	Oświetlenie terenu	o	o	o	o	
3	Całodobowy dozór	o	o	o	o	
4	Sprzęt przeciwpożarowy i instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	o	o	o	o	
5	Punkt pierwszej pomocy czynny całą dobę, w tym przeszkolony pracownik, apteczka i łączność z pogotowiem ratunkowym	o	o	o ²⁾	o ²⁾	
	II. Zagospodarowanie terenu					
6	Bezkolizyjny dojazd	o	o	o	o	
7	Wewnętrzne drogi główne o nawierzchni utwardzonej	o	o	o		
8	Ścieżki piesze o nawierzchni utwardzonej	o	o	o		
9	Stanowiska obozowania na terenie płaskim trawiastym	o	o	o		
10	Teren stanowisk obozowania wydzielony	o	o	o		
11	Zadrzewienie	o	o			
12	Zasilanie w energię elektryczną	o	o	o	o	
13	Parking przy recepcji - powierzchnia w m ² ³⁾	150	120	80	50	
14	Urządzenia rekreacyjne i tereny do gier i zabaw	o	o	o	-	
15	Wewnętrzne oznakowania	o	o	o	o	
16	Pojemniki na śmieci	o	o	o	o	o
	III. Recepcja					
17	Recepcja w odrębnym pomieszczeniu	o	o	o	o	
18	Przechowalnia bagażu, pieniędzy i rzeczy wartościowych gości	o	o	o	o	
	IV. Świetlica					
19	Świetlica	o ⁴⁾	o ⁴⁾	o ⁵⁾		
	V. Stanowiska obozowania					
20	Minimalna powierzchnia 1 stanowiska w m ²	70	60	50	40	
21	Podłącza elektryczne (% ogólnej liczby stanowisk)	70	50	30		
22	Ponumerowane stanowiska obozowania	o				
23	Wydzielone stanowiska lub grupy stanowisk obozowania	o	o			

24	Zieleń odgradzająca stanowiska lub grupy stanowisk	o	o			
	VI. Urządzenia higieniczno-sanitarne					
25	Urządzenia sanitarne zlokalizowane nie dalej niż 100 m od stanowisk obozowania	o	o	o	o	
26	Umywalnie osobne dla kobiet i mężczyzn:	o	o	o	o	o ⁶⁾
	- liczba użytkowników na 1 umywalkę	20	20	20	33	
	- liczba użytkowników na 1 natrysk	50	50	50	100	
27	Ustępy osobne dla kobiet i mężczyzn:	o	o	o	o	o ⁷⁾
	- liczba użytkowników na 1 ustęp dla kobiet	20	20	20	33	
	- liczba użytkowników na 1 ustęp dla mężczyzn	25	25	33	50	
	- liczba użytkowników na 1 pisuar	50	50	100	100	
28	Stanowisko do zlewu ustępów caravaningowych	o	o			
29	Urządzenie do prania	o	o			
30	Urządzenie do prasowania	o	o			
31	Pomieszczenie do suszenia bielizny	o	o			
32	Wyposażenie szczegółowe:					
	1) ściany WC i natrysków wyłożone glazurą	o	o			
	2) podłogi WC i natrysków wyłożone terakotą	o	o			
	3) urządzenia jednakowe i jednorodne	o				
	4) wieszaki na ręczniki i bieliznę	o	o	o	o	
	5) lustra nad umywalkami i półki	o	o	o ⁸⁾	o ⁸⁾	
	6) gniazda elektryczne 220 V	o	o ⁸⁾	o ⁸⁾	o ⁸⁾	
	VII. Usługi gastronomiczne					
33	Stanowiska spożywania posiłków	o	o	o ⁹⁾		
34	Stanowiska do zmywania naczyń	o	o	o	o	
35	Zakład gastronomiczny	o				
36	Sklepik spożywczy i z artykułami higieniczno-sanitarnymi; nie obowiązuje, jeżeli sklep znajduje się bliżej niż 500 m	o	o			
	VIII. Zaopatrzenie w wodę					
37	Punkty poboru wody do picia i dla celów gospodarczych na stanowiskach lub grupach stanowisk obozowania	o	o			
38	Punkty poboru wody do picia na terenie obozowiska			o	o	o
39	Ciepła woda bieżąca	o ¹⁰⁾	o ¹¹⁾	o ¹²⁾		

Objaśnienia znaków i odnośników:

- o   wymaganie obowiązuje
- *   kemping (camping) kategorii jedna gwiazdka
- **   kemping (camping) kategorii dwie gwiazdki
- ***   kemping (camping) kategorii trzy gwiazdki

**** kemping (camping) kategorii cztery gwiazdki

- 1) Może być prowizoryczne.
- 2) Co najmniej apteczka.
- 3) Parking nie obejmuje stałych miejsc postojowych, a jedynie miejsce na czas przyjmowania gości.
- 4) Wyposażona w telewizor i prasę.
- 5) Udostępnione zadane pomieszczenie.
- 6) Dopuszcza się umywalnie zbiorowe typu rynnowego niezadaszone.
- 7) Na terenach skanalizowanych ustępy splukiwane wodą bieżącą, na terenach nieskanalizowanych - biotoalety.
- 8) Co najmniej 1 na dwa stanowiska.
- 9) Przynajmniej zadane stoły lub ławy na stanowiskach obozowania.
- 10) Całą dobę.
- 11) Co najmniej trzy razy dziennie, o ustalonych godzinach.
- 12) Co najmniej dwa razy dziennie, o ustalonych godzinach.

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA DLA STAŁEJ BAZY NOCLEGOWEJ NA KEMPINGACH (CAMPINGACH)

Lp.	Wymagania	Kategorie kempingu (campingu)			
		****	***	**	*
1	2	3	4	5	6
	Wyposażenie pokoju lub domku składającego się z więcej niż jednego pokoju				
1	Dopuszczalna liczba osób w każdym pokoju ¹⁾	2	4	4	8
2	Powierzchnia pokoju na 1 osobę w m ²	5	4	3	2
3	Wysokość pokoju co najmniej 2,2 m	o	o	o	o
4	Łóżka o wymiarach min. 90 x 200 cm	o	o	o	o
5	Oświetlenie górne	o	o	o	o
6	Oświetlenie przy łóżku	o	o		
7	Pościel na każde łóżko	o	o	o	o ²⁾
8	Dywan lub wykładzina	o	o	o	
9	Szafa	o	o	o ³⁾	o ³⁾
10	Stół	o	o	o	
11	Krzesła lub inne meble do siedzenia, jedno na osobę, lecz nie mniej niż dwa na pokój	o	o	o	o
12	Lustro	o			
13	Telewizor i możliwość odbioru programów radiowych	o			
14	Możliwość odbioru programów radiowych		o		
15	Łazienka z WC i natryskiem z ciepłą i zimną wodą	o	o		
16	Umywalka z ciepłą i zimną wodą oraz półka	o	o	o	
17	Ściany i podłogi w łazience wyłożone płytkami ceramicznymi lub podobnym materiałem nienasiąkliwym	o	o		

Objaśnienia znaków i odnośników:

- o wymaganie obowiązuje
  - * kemping (camping) kategorii jedna gwiazdka
  - ** kemping (camping) kategorii dwie gwiazdki
  - *** kemping (camping) kategorii trzy gwiazdki
  - **** kemping (camping) kategorii cztery gwiazdki
- 1) W przypadku domku wielopokojowego w każdym pokoju.
  - 2) W przypadku braku pościeli - zdejmowany pokrowiec na materac, nadający się do prania.
  - 3) Dopuszcza się wieszaki.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA DOMÓW WYCIECZKOWYCH

Lp.	Wymagania	Kategorie		
		I	II	III
1	2	3	4	5
	I. Zagospodarowanie terenu			
1	Bezpośrednie wejście do hallu	o	o	
2	Parking lub możliwość parkowania maksymalnie 200 m od obiektu; w istniejących obiektach na terenie parków narodowych warunki parkowania na dotychczasowych zasadach	o	o	
	II. Instalacje w budynku			
3	Ogrzewanie zapewniające w zimie temperaturę co najmniej 19 °C	o	o	o
4	Bieżąca ciepła i zimna woda	o	o	o
	III. Recepcja			
5	Hall recepcyjny z telefonem dostępnym dla gości	o	o	o
6	Kabiny telefoniczne	o		
7	Przechowalnia pieniędzy, rzeczy wartościowych, bagażu i sprzętu turystycznego	o	o	o
8	Informacja turystyczna ¹⁾	o	o	o
9	Budzenie	o	o	o
	IV. Inne usługi			
10	Sprzedaż drobnych artykułów (kosmetyki, pamiątki turystyczne itp.)	o	o	
11	Świetlica	o	o	
12	Stanowisko do prasowania wyposażone w żelazko	o	o	
13	Stanowisko do drobnych napraw sprzętu sportowego i turystycznego	o	o	o
	V. Część mieszkalna			
14	Minimalna powierzchnia pokoju w m ² (bez wyodrębnionych łazienki, WC, przedpokoju):			
	1) 1-osobowego	9	8	8
	2) 2-osobowego	12	10	8 ²⁾
	3) 3-osobowego	15	13	12 ²⁾
	4) 4-osobowego	17	16	15 ²⁾
	5) większego niż 4-osobowy (powierzchnia 4-osobowego powiększona dodatkowo na każdą następną osobę o liczbę m ²)	2,5	2,5	2,5 ²⁾
15	Maksymalna liczba miejsc noclegowych w pokojach wieloosobowych	8	12	20
16	Urządzenia higieniczno-sanitarne w pokojach 1- i 2-osobowych (% pokoi):			
	1) umywalka z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz z blatem	100	50	

	lub półka			
	2) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa oraz WC	25	10	
17	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne:			
	1) umywalnie osobne dla kobiet i dla mężczyzn	o	o	o
	2) z bieżącą ciepłą i zimną wodą	o	o	o
	3) liczba m.n. przypadających na 1 umywalkę w umywalniach zbiorowych	5	5	10
	4) liczba m.n. przypadających na 1 natrysk	10	15	15
	5) WC osobne dla kobiet i osobne dla mężczyzn	o	o	o
	6) liczba m. n. przypadających na:			
	a) 1 WC damski	10	15	20
	b) 1 WC męski	10	15	20
	c) 1 pisuar w WC męskim	25	30	35
18	Wyposażenie dodatkowe urządzeń higieniczno-sanitarnych:			
	1) wieszaki na ręczniki i bieliznę osobistą	o	o	o
	2) lustro nad umywalką i półka	o	o	o
	3) oświetlenie nad lustrem	o	o	
	4) gniazdo elektryczne uniwersalne z osłoną	o	o	o
	5) kosz niepalny lub trudno zapalny	o	o	o
19	Mebel w pokoju ³⁾ :			
	1) łóżko o wymiarach min. 80 x 190 cm	o	o	o
	2) stół (minimum jeden dla 8 osób)	o	o	o
	3) krzesła (1 na osobę, nie mniej niż 2 na pokój) ⁴⁾	o	o	o
	4) szafka, stolik lub półka przy każdym łóżku	o	o	o
	5) szafa ubraniowa lub wnęka ⁵⁾	o	o	
	6) lustro	o	o	
	7) kosz na śmieci niepalny lub trudno zapalny i popielniczka	o	o	
	8) lampka nocna (przy każdym łóżku w pokojach 1-4-osobowych)	o	o	
	9) wieszak ścienny na okrycia wierzchnie	o	o	o
20	Wyposażenie dodatkowe pokoju:			
	1) radio (w pokojach 1- i 2- osobowych)	o	o	
	2) dywan lub chodnik	o	o	
	3) firanki, żaluzje lub rolety przepuszczające światło	o	o	
	4) zasłony dzieńne, żaluzje lub rolety zaciemniające	o	o	o
	5) elementy dekoracyjne	o	o	
	VI. Usługi gastronomiczne:			

21	Sprzedaż gorących napojów, także z automatów lub prowadzona przez recepcję	o	o	o
22	Wydzielona sala do przygotowywania posiłków we własnym zakresie i ich spożywania	o	o	o
23	Podawanie śniadań	o	o	
24	Jadłodajnia lub bar szybkiej obsługi		o	
25	Restauracja	o		

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

I dom wycieczkowy kategorii pierwszej

II dom wycieczkowy kategorii drugiej

III dom wycieczkowy kategorii trzeciej

m.n. miejsce noclegowe

- 1) Udzielanie informacji o imprezach turystycznych i kulturalnych, wyposażenie recepcji w rozkłady jazdy, plany miast i mapy regionów, książkę telefoniczną itp.
- 2) Dopuszcza się łóżka piętrowe przy wysokości pokoju co najmniej 2,5 m; powierzchnia pokoju może być wówczas zmniejszona o 20 %.
- 3) W kategorii I jednolity komplet o wysokiej jakości.
- 4) W pokojach więcej niż 4-osobowych dopuszcza się ławy.
- 4) W pokojach 1-4-osobowych - szafa ubraniowa, w pokojach więcej niż 4-osobowych po jednym zamykanym segmencie na ubranie i bieliznę o powierzchni co najmniej 0,25 m² na osobę.

ZAŁĄCZNIK Nr 5

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA SCHRONISK MŁODZIEŻOWYCH

Lp.	Wymagania	Kategorie		
		I	II	III
1	2	3	4	5
	I. Wymagania ogólne			
1	Samodzielny budynek lub wydzielona część budynku	o	o	
2	Pomieszczenia noclegowe organizowane doraźnie (w internacie, w izbach lekcyjnych itp.)			o
3	Bieżąca zimna i ciepła woda przez całą dobę	o	o	
4	Bieżąca zimna woda całą dobę i ciepła woda o ustalonych porach rano i wieczorem			o
5	Ogrzewanie zapewniające utrzymanie temperatury 19 °C	o	o	o
6	Świetlica wyposażona w odpowiednie materiały i sprzęt	o ¹⁾	o ²⁾	
7	Przechowywanie pieniędzy, przedmiotów wartościowych, bagażu i sprzętu turystycznego	o	o	o
8	Pomieszczenie do suszenia odzieży	o	o	o
9	Apteczka zaopatrzona w leki i artykuły sanitarne	o	o	o
	II. Część mieszkalna			
10	Minimalna powierzchnia sypialni na jedną osobę w m ² : 1) przy łóżkach jednopoziomowych 2) przy łóżkach piętrowych			
		2,5	2,5	2,5
		1,5	1,5	1,5
11	Minimalny % miejsc noclegowych w salach mniejszych niż 8-osobowe	50		
12	Urządzenia higieniczno-sanitarne (maksymalna liczba miejsc noclegowych na 1 urządzenie) ³⁾ : 1) umywalka z blatem lub półką i lustrem 2) natryski 3) WC			
		5	10	15
		15	15	
		15	15	15
13	Wyposażenie pokoju: 1) łóżka lub stelaże wyposażone w materace 2) na osobę: poduszka, kołdra lub 2 koce 3) bielizna pościelowa 4) szafy ubraniowe 5) szafy ubraniowe lub wieszaki 6) szafki nocne lub półki przy każdym łóżku 7) stół 8) krzesła lub taborety (po jednym na osobę) lub ławy 9) lustro i kosz na śmieci			
		o	o	o
		o	o	o
		o	o	o
		o		
			o	o
		o	o	
		o	o	o
		o	o	o
		o	o	o

	III. Część gastronomiczna			
14	Kuchnia samoobsługowa ⁴⁾	o	o	
15	Jadalnia	o ⁵⁾	o ⁶⁾	

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

I schronisko młodzieżowe kategorii pierwszej

II schronisko młodzieżowe kategorii drugiej

III schronisko młodzieżowe kategorii trzeciej

1) Wyposażona w telewizor oraz jedno z urządzeń typu magnetofon, rzutnik, aparat projekcyjny lub wideo, a także inny sprzęt do gier i zabaw.

2) Wyposażona w sprzęt do gier i zabaw.

3) W obiektach nowych wskaźniki urządzeń higieniczno-sanitarnych powinny być zgodne z warunkami technicznymi dla obiektów zamieszkania zbiorowego.

4) Wyposażona w sprzęt kuchenny (płyty do gotowania, garnki, czajniki, patelnie, lodówkę).

5) Zaopatrzona w sprzęt stołowy (stoły, krzesła lub ławy, talerze głębokie i płytkie, łyżki, widelce, noże, szklanki, kubki).

6) Zaopatrzona jak w kategorii I schroniska młodzieżowego; w mniejszych schroniskach może spełniać dodatkowo funkcję świetlicy.

ZAŁĄCZNIK Nr 6

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA SCHRONISK

Lp.	Wymagania	
1	2	3
I. Instalacje w budynku		
1	Ogrzewanie zapewniające utrzymanie w pomieszczeniach noclegowych i świetlicy temperatury 18 °C	o
2	Bieżąca zimna i ciepła woda ¹⁾	o
II. Recepcja		
3	Telefon dostępny dla gości	o
4	Przechowywanie pieniędzy, przedmiotów wartościowych, bagażu i sprzętu turystycznego	o
5	Informacja turystyczna ²⁾	o
III. Inne usługi		
6	Sprzedaż podstawowych drobnych artykułów higienicznych i kosmetycznych, słodczy, pamiątek	o
7	Możliwość suszenia odzieży we wskazanym miejscu	o
8	Stanowisko umożliwiające dokonanie drobnych napraw sprzętu turystycznego, czyszczenie odzieży i sprzętu	o
IV. Część mieszkalna		
9	Minimalna powierzchnia pokoju w m ² (bez wyodrębnionych: łazienki, WC i przedpokoju) ³⁾ :	
	1) 1-osobowego	5
	2) 2-osobowego	7
	3) 3-osobowego	9
	4) 4-osobowego	12
	5) większego niż 4-osobowy (powierzchnia 4-osobowego plus 2,5 m ² dodatkowo na każdą następną osobę)	o
10	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne (liczba miejsc noclegowych na jedno urządzenie) ⁴⁾ :	
	1) umywalka z lustrem i półką	20
	2) WC	20
	3) natrysk	35
	4) wieszaki na ręczniki i bieliznę osobistą	o
11	Meble w pokoju:	
	1) łóżko ⁵⁾	o
	2) stół	o
	3) krzesło lub taboret ⁶⁾ (1 na osobę)	o
	4) stolik lub półka (przy każdym łóżku)	o

	5) szafa ubraniowa lub wnęka ⁷⁾	☐
	6) kosz na śmieci niepalny	☐
	7) wieszaki na okrycia wierzchnie	☐
V. Usługi gastronomiczne		
12	Jadłodajnia oferująca posiłki typu barowego	☐
13	Stanowisko do przyrządzania i spożywania posiłków oraz do zmywania naczyń	☐

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

- 1) Ciepła woda minimum dwie godziny rano i dwie godziny wieczorem, o ustalonej porze.
- 2) Informacja turystyczna, w tym tablica zawierająca zwięzły opis szlaków prowadzących do sąsiednich schronisk oraz miejscowości, zasadniczo w formie mapy lub schematu, informacja o rozkładzie jazdy komunikacji publicznej z najbliższej miejscowości (przystanku, stacji), informacja o grożących niebezpieczeństwach i zasadach wzywania pomocy.
- 3) Dopuszcza się łóżka piętrowe przy wysokości pokoju min. 2,5 m; powierzchnia pokoju może być wówczas mniejsza o 20 %.
- 4) Z wyjątkiem miejsc w pokojach mających te urządzenia; w obiektach nowych wskaźniki urządzeń higieniczno-sanitarnych powinny być zgodne z warunkami technicznymi dla obiektów zamieszkania zbiorowego.
- 5) Dopuszcza się stelaż wyposażony w materac ze zdejmowanym pokrowcem nadającym się do prania.
- 6) Dopuszcza się ławy.
- 7) W pokojach większych niż 2-osobowe po 1 segmencie na ubrania i bieliznę o powierzchni co najmniej 0,25 m² na osobę.

ZAŁĄCZNIK Nr 7

MINIMALNE WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA DLA INNYCH OBIEKTÓW, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Lp.	Wymagania
1	2
	I. Dla wynajmowania miejsc na ustawienie namiotów i przyczep samochodowych
1	Teren obozowiska wyrównany, suchy, ukształtowany w sposób zapewniający odprowadzenie wód opadowych i uprzątnięty z przedmiotów mogących zagrażać bezpieczeństwu
2	Punkt poboru wody do picia ¹⁾ i potrzeb gospodarczych
3	Miejsce wylewania nieczystości płynnych odpowiednio zabezpieczone i oznakowane
4	Pojemnik na śmieci i odpady stałe, regularnie opróżniany
5	Ustęp utrzymywany w czystości
	II. Dla wynajmowania miejsc w namiotach, przyczepach mieszkalnych, domkach turystycznych i obiektach prowizorycznych
6	Stanowiska dla namiotów i przyczep mieszkalnych oraz dojścia do stanowisk utwardzone
7	Oświetlenie dojść do stanowisk i obiektów higieniczno-sanitarnych
8	Półka lub stelaż na rzeczy osobiste
9	Oddzielne łóżka lub łóżka polowe dla każdego korzystającego z namiotu, w odległości nie mniejszej niż 30 cm pomiędzy łóżkami
	III. Dla wynajmowania miejsc i świadczenia usług w budynkach stałych
10	Ogrzewanie - w całym obiekcie w miesiącach X-IV, temperatura minimum 18 °C
11	Instalacja sanitarna: zimna woda przez całą dobę i dostęp do ciepłej wody ²⁾
12	Maksymalna liczba osób przypadających na jeden w.h.s. - 15
13	Wyposażenie podstawowe w.h.s.: 1) natrysk lub wanna 2) umywalka z blatem lub półką i wieszakiem na ręcznik 3) WC 4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem 5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną 6) pojemnik na śmieci (niepalny lub trudno zapalny) 7) dozownik do płynnego mydła i ręczniki papierowe
	IV. Dla wynajmowania miejsc noclegowych w pomieszczeniach wspólnych (salach)
14	Powierzchnia sal nie mniejsza niż 2,5 m ² - na jedną osobę (przy łóżkach piętrowych 1,5 m ²)
15	Wyposażenie sal sypialnych 1) łóżka jednoosobowe o wymiarach minimum 80 x 190 cm 2) oddzielne zamykane szafki dla każdej osoby 3) stół 4) krzesła lub taborety (1 na osobę) lub ławy

	<p>5) wieszaki na odzież wierzchnią</p> <p>6) lustro</p> <p>7) oświetlenie ogólne</p>
16	Dostęp do w.h.s. jak w lp. 12 i 13
	V. Dla wynajmowania samodzielnych pokoi
17	<p>Powierzchnia mieszkalna w m²:</p> <p>1) pokój 1- i 2-osobowy - 6 m²</p> <p>2) pokój większy niż 2-osobowy - dodatkowo 2 m² na każdą następną osobę³⁾</p>
18	<p>Zestaw wyposażenia meblowego:</p> <p>1) łóżka jednoosobowe o wymiarach minimum 80 x 190 cm lub łóżka dwuosobowe o wymiarach minimum 120 x 190 cm</p> <p>2) nocny stolik lub półka przy każdym łóżku</p> <p>3) stół lub stolik</p> <p>4) krzesło lub taboret (1 na osobę, lecz nie mniej niż 2 na pokój) lub ława</p> <p>5) wieszak na odzież oraz półka lub stelaż na rzeczy osobiste</p>
19	<p>Pościel dla jednej osoby:</p> <p>1) kołdra lub dwa koce</p> <p>2) poduszka</p> <p>3) poszwa</p> <p>4) poszewka na poduszkę</p> <p>5) prześcieradło</p>
20	Oświetlenie - minimum jeden punkt świetlny o mocy 60 W
21	Zasłony okienne zaciemniające
22	Dostęp do w.h.s. jak w lp. 12 i 13
23	Kosz na śmieci niepalny lub trudno zapalny

Objaśnienia odnośników i skrótów:

- 1) Dopuszcza się miejsca biwakowania przy szlakach wodnych bez punktu poboru wody do picia.
  - 2) Minimum dwie godziny rano i dwie godziny wieczorem o ustalonych porach.
  - 3) W pomieszczeniach o wysokości co najmniej 2,5 m dopuszcza się łóżka piętrowe - powierzchnia pokoju może zostać zmniejszona o 20 %.
- w.h.s. - węzeł higieniczno-sanitarny.

ZAŁĄCZNIK Nr 8

MINIMALNE WYMAGANIA W ZAKRESIE DOSTOSOWANIA OBIEKTÓW HOTELARSKICH DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Obiekty hotelarskie powinny spełniać wymagania w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, w zakresie określonym dla budynków zamieszkania zbiorowego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z 2003 r. Nr 33, poz. 270 oraz z 2004 r. Nr 109, poz. 1156), zwane dalej "warunkami technicznymi", a także następujące wymagania dodatkowe:

Lp.	Rodzaj wymagania
1	2
1	W obiektach powyżej 50 j.m. co najmniej jedna j.m. powinna być dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych w sposób określony w lp. 7-9, a dla każdego kolejnych rozpoczętych 100 j.m. powyżej 100 j.m. co najmniej jedna
2	Ogólnodostępne elementy wyposażenia obiektu, takie jak urządzenia komunikacji wewnętrznej, przyciski i wyłączniki, powinny być umieszczane na wysokości 90-110 cm, umożliwiając swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku
3	Co najmniej jeden telefon ogólnodostępny przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, umieszczony na wysokości 90 - 110 cm, umożliwiając swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku
4	Co najmniej jedno stanowisko recepcyjne powinno dysponować ladą o wysokości nieprzekraczającej 90 cm, z podjazdem o wysokości min. 67 cm, lub powinno być wydzielone osobne stanowisko obsługi osób poruszających się na wózkach
5	W salach gastronomicznych i wielofunkcyjnych należy przystosować miejsca umożliwiające korzystanie z usług osobom na wózkach
6	Przyciski sterujące windami powinny być opisane w sposób czytelny dla niewidzących, a windy wyposażone w sygnalizację dźwiękową
7	J.m., o których mowa w lp. 1, powinny zostać wyposażone w poręcze i uchwyty ułatwiające korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych
8	Wyłączniki światła, sygnalizacja przywoławcza, telefon i sterowanie telewizorem powinny być dostępne z łóżka
9	W j.m., o których mowa w lp. 1, należy zapewnić umeblowanie umożliwiające korzystanie osobom poruszającym się na wózkach, w tym wysokość podjazdu min. 67 cm pod płytę stołu, biurka i umywalki

2. Kempingi, niezależnie od wymagań dla budynków usytuowanych na ich terenie, powinny spełniać następujące wymagania dodatkowe:

Lp.	Rodzaj wymagania
1	2
1	Należy zapewnić co najmniej 2 stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych położone w najbliższej odległości od urządzeń ogólnodostępnych
2	Parking przy recepcji powinien posiadać stanowisko postojowe dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych
3	Stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych powinny dysponować dojazdem dla samochodów
4	Ciągi komunikacyjne powinny zostać utwardzone, posiadać szerokość co najmniej 180 cm i umożliwiać dostęp ze stanowisk dla osób niepełnosprawnych do wszystkich

	urządzeń ogólnodostępnych
5	Co najmniej jeden ustęp powinien być dostępny dla osoby na wózku

3. Nie wymagają dostosowywania do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- 1) schroniska górskie pozbawione dojazdu drogą publiczną;
- 2) schroniska młodzieżowe i domy wycieczkowe posiadające mniej niż 150 miejsc noclegowych.

Objaśnienia:

j.m. - jednostki mieszkalne.